

delkezőknél ez utóbbi követelménytől el is tekintenek. Néhány államban nők is betölthetik ez állásokat. Változatos a közép- és szakiskolák felügyelete: hol globális, hol pedig szakok szerint folyó; a kinevezés rendszerint a miniszter előterjesztésére a kormány elnökét illeti meg. A főiskolai tanítás ellenőrzéséről általában nem lehet szó, mert az egyetemek teljes önkormányzattal rendelkeznek; a közvetlen felügyeletet a mindenkori rektor és egyetemi tanács végzi, az állam a tanárok kinevezése útján gyakorolja. Az itt-ott folyamatban lévő reformok közül említést érdemel a görög, amely felügyelet szempontjából a 84 kisebb helyi egységet hat nagy kerületbe szándékozik összefoglalni; a kubai, amely a felügyelőket a túltengő adminisztratív munkától óhajtja mentesíteni, hogy több időt szentelhessek igazi hivatásuknak, végül Danzig városa több intézkedésre készül annak érdekében, hogy a tanfelügyelők ne merőben felső hatóságként szerepeljenek, hanem a tanítósnak vezetői és tanácsadói is legyenek. A meglehetősen szűkszavú (körülbelül egy lapra terjedő) magyar jelentés azzal végzi, hogy a közép- és szakiskolák felügyeletének reformja még folyamatban van.

kf.

Új magyar könyvek és füzetek.

Fináczy Ernő: Elméleti pedagógia. Egyetemi előadásai kéziratából sajtó alá rendezték tanítványai: *Nagy J. Béla, Prohászka Lajos*. Bp. 1937. Kiadta a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 140 l.)

Dr. Prohászka Lajos: Az oktatás elmélete. (Pedagógiai Szakkönyvek. Szerkeszti: *Dr. Dékány István*. 2/a kötet.) Bp. 1937. Kiadja az Orsz. Középiszkolai Tanáregyesület. Dunántúl Pécsi Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda Rt. (N. 8-r., 244 l.)

Várkonyi Hildebrand: Az alaki képzés és átvitel kérdése. (Pedagógiai Könyvtár, VIII.) Bp. 1938. A szerző kiadása. Stephaneum nyomda rt. (N. 8-r., 100 l.)

Drozdy Gyula, Móra József, Móra László: A fogalmazás tanítása a népiskola II—VI. osztályában. (Népiskolai Egységes Vezérkönyvek. Szerkesztik: *Drozdy Gyula* és *Dr. Lőrinczy Szabolcs*. 5.) Bp. 1937. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 612 l.) Ara 8 pengő.

Gergely László: Fináczy Ernő pedagógiája. (Közlemények a Szegedi M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem Pedagógiai Lélektani Intézetéből. 20. szám.) Szeged, 1937. Budai-Bernwallner József könyvnyomdája, Bp. (N. 8-r., 82 l.)

Koczogh András: Gyakorlati keresztyén nevelés. Bp. 1937. Bethánia-nyomda. Kiadja a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége. (8-r., 64 l.)

Krammer Jenő (szerk.): Pedagógiai évkönyv 1937. Kiadja a Csehszl. Magyar Tud. Irod. és Műv. Társ. Tudományos Osztálya. Farkas Mihály könyvny. Nové Zámky (Érsekújvár). (N. 8-r., 100 l.)

Dr. Noszlopi László: A világnézetek lélektana. Bp. 1937. A Szent István-Társulat kiadása. Stephaneum Nyomda Rt. (8-r., 436 l.)

Schwartz Elemér: A német köznyelvi ejtés iskoláinkban. Bp. 1938. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (K. 8-r., 84 l.)

Ujvári Béla: Művészeti nevelés. Bp. 1937. Sylvester Irodalmi és Nyomdai Intézet Rt. (N. 8-r., 92 l.).

VEGYES.

Egy jeles német pedagógus emlékiratai az újabkori magyar népiszkolai mozgalmakról. A világháború éveiben egy rendkívül rokonszenves, a magyar közoktatásügy iránt melegen érdeklődő német pedagógus járt nálunk a magyar iskolák tanulmányozása végett. E jeles vendégünk *Richard Seyfert* volt, akkor a szászországi zschopauai tanítóképző igazgatója. Hazájában már akkor képzett pedagógus hírében állott s a népoktatás terén vezetésre hivatva. Már 1909-től kezdve a politikai életben is részt vett, birodalmi képviselő volt, majd a háború végén közoktatásügyi miniszter lett a szász kormányban. Aktív munkásságát századunk 20-as éveinek elején a miniszteri szék elhagyása után mint a pedagógia c. egyetemi tanára és egy magasabbrendű pedagógiai intézet, afféle tanítóképző főiskola igazgatója folytatta és 1931 őszén fejezte be. Főleg a népiszkolával, a népnevelés ügyeivel és a néptanítók képzésével foglalkozott teljes szakszerűséggel, mint aki maga is a néptanítói karból emelkedett ki és lett naggyá és érdeklődésével mindig leginkább ebben a körben maradt. Rendkívül gazdag irodalmi munkásságának egy része is ebbe a tárgykörbe tartozik, másik része azonban általános pedagógiai és didaktikai kérdéseket tárgyal *Menschenkunde*, *Arbeitskunde*, *Schulpraxis*, *Erziehung der Jünglinge*, *Didaktische Kunstform* s más hasonló tárgyú, igen elterjedt és számos kiadást elért műveiben. Seyfert egyike volt a munkaiskola legkitartóbb híveinek és harcosainak akkor, mikor az ilyen pedagógiai reformeszméknek még küzdeniök kellett az érvényesülésért. A XX. század magyar pedagógusai közül többen, főleg néhai Quint József igen nagyra becsülték Seyfert nevelői gondolkodását, tudós egyéniségét és tanügyi reformtörpekvéseit s élénk szellemi összeköttetésben álltak az újabkori német pedagógia e jelesével, ki Kerschensteinerrel, Gaudiggal, Scharrelmannnal egy sorban küzdött a jobb iskoláért.

Seyfert nagyon tevékeny, érdemekben gazdag s irodalmi sikerekben is kiváló életpályája befejezéseül nyugalomba vonulása után most emlékiratait is közzétette s szerénységét, de egyben érdemét is jellemző módon emlékezőseinek ezt a címet adta: *Lebensbuch eines Lernenden*, aminek értelme ebben az esetben az, hogy „egy folyton és állandóan tanulni vágyó és valóban mindig tanuló és okuló férfiú”, törekvéseinek és szellemi küzdelmeinek az utókorra nézve tanulságos képét kapjuk ez „életkönyv”-ben.

Sok-sok érdekes pedagógiai eszme, terv, kísérlet, törekvés, kezdemény története közben, melyekre Seyfertnek nagyon megkapó és közvetlen hangon